

Interjú „Az év fiatal könyvtárosá”-val és „Az év fiatal könyvtárosa” pályázat Kovács Máté Alapítvány különdíjasával

2015 nyarán Szolnok városa adott otthont a Magyar Könyvtárosok Egyesülete 47. Vándorgyűlésének, ahol ismét kitüntettek egy ifjú kollégát „Az év fiatal könyvtárosa” díjjal. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség – kuratóriumi döntés alapján – Börzsönyi Nórát, a Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtárának munkatársát részesítette ebben az elismerésben. „Az év fiatal könyvtárosa” pályázatra beérkezett pályaművek közül Puskás Nikolettának, a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kuno Könyvtára tájékoztató könyvtárosának dolgozata pedig a Kovács Máté Alapítvány különdíját nyerte el. Az alábbi beszélgetésekből ismerhetjük meg jobban a két tehetséges fiatal.

BÖRZSÖNYI NÓRA

„A könyvtárak jövőjét alapvetően pozitívnak látom. Bár az elektronikus tartalmak térnyerése látszólag akár háttérbe is szoríthatja a jövőben a nyomtatott könyvek szerepét, de a könyvtár mint közösségi hely – vagy például a mi esetünkben mint tanulásra és kutatásra alkalmas hely – mindeközben kicsit sem veszített jelentőségéből. Ha a digitális világhoz való alkalmazkodás mellett erre a szerepre is koncentrálnék, akkor nem hinném, hogy a jövőben bármi is megkérdőjelezhetné a könyvtárak létjogosultságát.”

- *Hogyan nyerted el a díjat? Az olvasók kedvéért röviden összefoglalnád a pályázatod tartalmát?*
- „Az év fiatal könyvtárosa” díjra egy munkámhoz közel álló témából írt dolgozattal pályáztam, amelynek címe: *Hozzáférhető tudomány: Az open access és az értéknövelt publikációk világa a könyvtári gyakorlat tükrében*¹. Röviden összefoglalva: azt próbáltam meg körbejárni, hogy milyen okok és előzmények vezettek ahhoz, hogy manapság az open access, vagyis a tudományos eredményekhez való szabad hozzáférés mozgalmá egyre nagyobb teret hódít magának, és ez hogyan érinti a könyvtárakat mint a tudományos eredmények és publikációk legfőbb közvetítőit. Az open access mozgalmon belül a legfrissebb trendek manapság már arról szólnak, hogy ne csak a tudományos ered-

¹ A pályamű a Magyar Könyvtárosok Egyesülete honlapján elolvasható:
http://mke.info.hu/wp-content/uploads/2010/10/Borzsonyi_Nora_dolgozata.pdf

mények, hanem a kutatások során felhasznált kutatási adatok is váljanak szabadon elérhetővé („linked open data”). Az ilyen adatokkal ellátott közlemények megnevezésére vált hazánkban elterjedté az „értéknövelt publikáció” kifejezés. A dolgozatban ismertetem az open access kezdeményezésének történetét, a nyílt hozzáférésű publikálás különböző fajtáit, valamint a kutatási adatok publikálásának helyzetét, és az ezzel kapcsolatos nehézségeket. Bemutatom a Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtárának részvételét a különböző magyarországi és nemzetközi, nyílt hozzáférést támogató együttműködésekben, valamint ismertetem a Könyvtár nyílt hozzáférést megvalósító gyakorlati megoldásait, részletesen bemutatva a Könyvtár által működtetett repozitóriumokat.

- *Mióta dolgozol könyvtárosként? Hogyan választottad ezt a szakmát?*
- Kilenc éve kezdtem el könyvtárosként dolgozni a Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtárában. A könyvtárak világát első egyetemi éveim tették számomra vonzóvá, történelem szakos egyetemistaként. Hamarosan fel is vettem a könyvtár szakot második szakként, és már a tanulmányaim vége felé jártam, amikor lehetőségem adódott jelenlegi munkahelyemen elhelyezkedni, akkor még csak részmunkaidőben.
- *Bemutatnád néhány mondatban a könyvtárat, ahol dolgozol? Melyik részlegben dolgozol, melyik a szűkebb munkaterületed?*
- A Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtára pezsgő élettel teli hely, köszönhetően a sok egyetemi hallgatónak, akik szerencsére aktívan használják a könyvtárat. Én az Elektronikus tartalomkezelési és könyvtári informatikai osztály munkatársaként elsősorban honlapszerkesztési feladatokat látok el, illetve gondozom a könyvtár közösségi média oldalait is. Ezen kívül részt veszek még a könyvtári repozitóriumokkal kapcsolatos munkákban, és újabban Prezi-tréningeket is tartok, amelyek iránt nagy az érdeklődés a hallgatók körében.
- *Melyik a legkedvesebb könyvtári munkád?*
- Nagyon szívesen foglalkozom a könyvtár közösségi médiában való megjelenésével. Egyelőre egy Facebook-oldallal és egy Twitter-profillal rendelkezünk, amelyeket nem kis kihívás folyamatosan hasznos, érdekes és minőségi tartalommal ellátni. De a visszajelzések egyelőre azt mutatják, hogy érdemes ezzel foglalkozni, mert a könyvtár használói aktívan jelen vannak ezeken a kommunikációs csatornákon is. Az utóbbi években pedig lehetőségem adódott Erasmus-ösztöndíjak keretében több külföldi könyvtárban is eltölteni egy-egy hetet, ezek az utak mindig nagy élményt jelentettek számomra. Inspiráló volt látni, hogy más könyvtárak hogyan működnek, miként élnek a lehetőségeikkel, és hogyan próbálják megoldani a sokszor nagyon hasonló problémáikat.
- *Mely területek foglalkoztatnak még? Mivel foglalkozol még a könyvtárosi munkán kívül?*
- A munkámon kívül két hobbim van, a zenélés és a fotózás. Húsz éven át tanultam zongorázni, erre sajnos, mostanában kevesebb időm akad, de a fényképezést szívesen űzöm, elsősorban utazások idején. Különösen a természetfotózás, azon belül is az egészen közeli képek világa vonz.
- *Hogyan látod a könyvtárak jövőjét?*
- A könyvtárak jövőjét alapvetően pozitívnak látom. Bár az elektronikus tartalmak térnyerése látszólag akár háttérbe is szoríthatja a jövőben a nyomtatott könyvek szerepét,

de a könyvtár mint közösségi hely – vagy például a mi esetünkben mint tanulásra és kutatásra alkalmas hely – mindeközben kicsit sem veszített jelentőségéből. Ha a digitális világhoz való alkalmazkodás mellett erre a szerepre is koncentrálunk, akkor nem hinném, hogy a jövőben bármi is megkérdőjelezhetné a könyvtárak létjogosultságát.

– *Köszönöm a beszélgetést, és további sok sikert kívánok!*

PUSKÁS NIKOLETTA

„Véleményem szerint az ideális könyvtár olyan gyűjteményt épít és szolgáltat, ami a jelenlegi és a jövőbeli könyvtárhasználók igényeit minél jobban képes kiszolgálni. E köré pedig olyan szolgáltatásokat épít, amik kényelmesen és hatékonyan segítenek kiaknázni a gyűjteményben rejlő tudást, és új tudományos eredmények létrejöttét segítik elő. Szegeden minden nap ezért dolgozunk.”

- *Hogyan nyerted el a díjat? Az olvasók kedvéért röviden összefoglalnád a pályázatod tartalmát?*
- Pályázatomban¹ egy körülbelül három éve tartó projekt elméleti háttéréről és gyakorlati megvalósulásáról írok. A lényege, hogy úgy gondoljuk, érdemes olyan tájékoztató anyagokat előállítanunk, amik jellemzően képi információra épülnek, illetve olyan szöveges dokumentumokat, amelyek megértését, bevésését grafikus elemekkel segítjük elő. Nyolcféle plakát készült el eddig a Tájékoztató Csoport és az Olvasószolgálati Osztály ötletei és gyakorlati közreműködése nyomán. A kedvező fogadtatásnak köszönhetően a projektnek természetesen nincs vége, mindig újabb és újabb megvalósítandó ötletünk támad.
- *Mióta dolgozol könyvtárosként? Hogyan választottad ezt a szakmát?*
- A könyvtáros képzésbe másodéves magyar szakosként csöppentem bele. Olyan második szakot kerestem az egyetemen, ami sokrétű tudást ad, és jól el lehet vele helyezkedni. Nem csalódtam, hiszen egy remek közösségbe kerültem, nagyszerű évfolyamtársak és oktatók közé. 2002-ben – még hallgatóként – kerültem a Szegedi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtárába. Raktárosként kezdtem dolgozni a Folyóirat Osztályon, ahol 2004 végéig, a könyvtár költözéséig sokféle, folyóiratokkal kapcsolatos feladatba kóstolhattam bele a kötészettől kezdve, a formai feltáráson át a kardexelésig, költözésre való felkészülésig.
- *Bemutatnád néhány mondatban a könyvtárat, ahol dolgozol? Melyik részlegben dolgozol, mi a szűkebb munkaterületed?*
- Könyvtárunk 1921 óta szolgálja a szegedi egyetemi közösséget. Mára közel másfél millió könyvtári egységet számláló gyűjteménnyel büszkélkedhet. Több mint százhusz kolléga összehangolt munkája működteti ezt a nagy könyvtárat, ami 2014-ben 630.000-nél is több látogatási alkalmat regisztrált. A beiratkozott olvasók száma 28.500, a referenz kérdések száma 81.840 volt a tavalyi évben. Én 2004-től a Tájékoztató Csoport tagja vagyok, így feladatköröm jócskán megváltozott az új épületbe való átköltözés után. A napi tájékoztatási feladatokon kívül a minőségirányítási munkacsoport tagjaként kollégáimmal felhasználói és munkatársi elégedettségmérések elő-

¹ A pályamű a Kovács Máté Alapítvány honlapján elolvasható:
http://kovacsmatealapitvany.hu/sites/default/files/Puskas_Nikoletta_palyamunka.pdf#overlay-context=node/173

készítésében és lebonyolításában, a minőségirányítási rendszer fejlesztésében veszek részt. Emellett folyóiratok feladataim közül is maradt meg néhány, legutóbb pedig szakreferensi teendőimmel gazdagodott a munkaköröm. Néhány évvel ezelőtt talált rám a kedvenc témám, ami végül a pályázatom gerincét adja: az információ vizualizálása, infografikák, szolgáltatások népszerűsítése grafikus elemekkel.

- *Melyik a legkedvesebb könyvtári munkád?*
- Itt talán a legfrissebb projektünket említeném. A szakolasótermekben dolgozó kollégáink javaslatára egy olyan piktogramrendszert dolgoztunk ki, ami a könyvtárhasználók eligazodását segíti az épületen belül. Nemcsak a különböző könyvtári terekben igénybe vehető szolgáltatásokról ad tájékoztatást, hanem a könyvtári etikett szabályait is bemutatja. A kivitelezés még folyamatban van, reméljük, az olvasók kedvezően fogadják majd.
- *Melyik a legemlékezetesebb élményed a könyvtárról?*
- A könyvtár költözésének időszaka maradandó élmény a mai napig. Mindent és mindenkit megmozgató nagyszabású feladat volt ez, ami tovább erősítette a csapatot. Nagyon sokat tanultam belőle, nagyszerű kollégákkal dolgoztam együtt.
- *Mely területek foglalkoztatnak még? Mivel foglalkozol még a könyvtárosi munkán kívül?*
- Mint a legtöbb könyvtáros, én is nagyon szeretek olvasni, de persze itt most nem a sztereotípiákra gondolok. Jó pár évvel ezelőtt szívesen ástam bele magam a szecesszió képző- és iparművészetének témájába, manapság viszont a családomé a főszerep: hat éves kisfiam segít beosztani a szabadidőmet, de ez épp így van rendjén.
- *Hogyan látod a könyvtárak jövőjét?*
- Minden fórumon azt hallani, hogy a könyvtárak nehéz időszak előtt állnak, a digitális kultúra térnyerésével szerepük szükségszerűen átértékelődik, és valami egészen új, mégis korábbi hagyományainkhoz szervesen kötődő feladatkört kell ellátnunk. Ennek a szerepnek a megtalálása még a nálunk sokkal tehetősebb országokban működő intézményeket is komoly feladat elé állítja. Ehhez képest a hazai könyvtárak évről évre forráshiánnyal küszködnek, akár a dokumentumok beszerzésére, akár az infrastruktúra fejlesztésére, akár az emberi erőforrás előteremtésére és megtartására gondolunk.
- *Álmaid könyvtára milyen lenne?*
- Azt hiszem, erről a kérdésről mindannyian hasonlóképpen gondolkodunk. Véleményem szerint az ideális könyvtár olyan gyűjteményt épít és szolgáltat, ami a jelenlegi és a jövőbeli könyvtárhasználók igényeit minél jobban képes kiszolgálni. E köré pedig olyan szolgáltatásokat épít, amik kényelmesen és hatékonyan segítenek kiaknázni a gyűjteményben rejlő tudást, és új tudományos eredmények létrejöttét segítik elő. Szegeden minden nap ezért dolgozunk.
- *Ha a mesebeli tündér teljesítené három kívánságodat, melyek lennének azok?*
- Azt hiszem, szegény tündérnek meggyűlne velem a baja... Sokkal több időt kérnék tőle, aztán anyagi biztonságot és türelmet.
- *Köszönöm a beszélgetést, és további sok sikert kívánok!*

Tóth Andrea